

LEGYÉL TE IS MADARÁSZ!

Levelező vetélkedő

1. forduló

1-2. osztály

Beküldési határidő: március 23.

1. FELADAT: Kedvenc madarunk –rajzos madárbemutató

Amikor madármegfigyelésre indultok, érdekes vinnetek magatokkal egy kis füzetet, amibe lerajzolhatjátok megfigyeléseiteket és bejegyezhetitek észrevételeiteket (pl. a madár színeiről, röptéről, viselkedéséről, a helyszínről, időjárásról stb.). Próbáljuk ki most, hogyan is néz ki egy ilyen rajzos jegyzet!

Mi a kedvenc madaratok? Egy színes tollú „szépfiú”, egy talpraesett „túlélő”, netán egy „fészeképítő-zseni”? Mindegyik csodálatos a maga módján.

Mutassatok be egy általatok kedvelt hazai madarat írásos magyarázattal kiegészített, rajzos formában! Rajzoljátok le, majd a rajzon jelöljétek, miről ismeritek fel a madaratokat! Néhány szóval vagy egy-egy kis kiegészítő rajzzal mutassátok be ugyanezen a lapon, mit tudtok róla!

Javasolt méret: A/4

Elérhető pontszám: 20 pont

2. FELADAT: Melyik a kakukktojás?

A madarak csőrének, lábának alakjából, alkatukból következtetni lehet az életmódjukra, táplálékukra.

Az alább bemutatkozó madarak között találtok egy-egy „kakukktojást”. Írjátok a felső pontozott vonalra, ki nem tartozik a bemutatkozó csoporthoz! Miután ezt minden csapat esetében megtettétek, nézzetek szét a „kakukktojások” között és keressétek meg, valójában hová is tartoznak! Írjátok a nevüket a valódi csapatuk alatt levő második pontozott vonalra!

1. Hegyes, törzszerű csőrünkkel ügyesen békászunk, halászunk. Hosszú lábainkkal bátran vízbe gázolhatunk, gázlómadarak vagyunk.

nagy kócsag

fekete gólya

kis fakopáncs

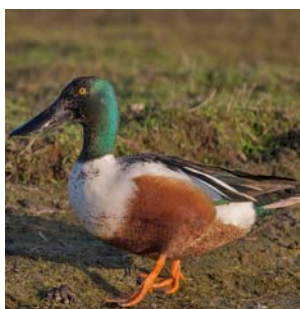

szürke gém

Én nem ide tartozom:.....

Én is ide tartozom:.....

2. Erős, karmos lábunk a préda megragadására, horgas csőrünk feldarabolására szolgál.

kanalas réce

karvaly

uhu

vörös vércse

Én nem ide tartozom:.....

Én is ide tartozom:.....

3. Vésőszerű csőrünkkel lyukakat készítünk a fatörzsekbe. Hosszú, kampós végű nyelvünkkel rovarlárvák, hangyabábok után kutatunk.

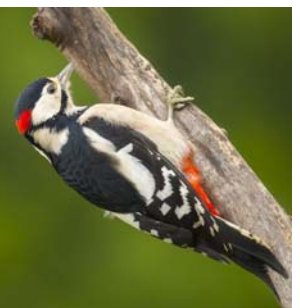
hamvas küllő

meggyvágó

fekete harkály

nagy fakopáncs

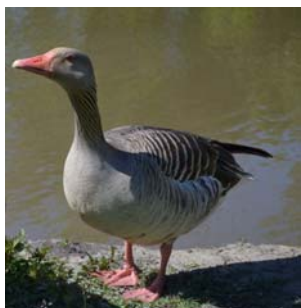
Én nem ide tartozom:.....

Én is ide tartozom:.....

4. Lapos, lemezes csőrünkkel szűrjük ki a vízből táplálékunkat. Úszóhártyás lábunknak köszönhetjük, hogy ügyesen úszunk és bukunk a víz alá.

bütykös hattyú

nyári lúd

csuszka

tőkés réce

Én nem ide tartozom:.....

Én is ide tartozom:.....

5. Vékony, hegyes csőrünkkel a fakéreg szűk repedéseiből is összegyűjtjük az apró rovarokat, lárvákat, petéket.

csilpesalp fűzike

kuvik

ökörszem

hegyi fakusz

Én nem ide tartozom:.....

Én is ide tartozom:.....

6. Kúpos, erős csőrünkkel könnyedén feltörjük a magok héját.

fehér gólya

zöldike

tengelic

mezei veréb

Én nem ide tartozom:.....

Én is ide tartozom:.....

Elérhető pontszám: 18 pont

3. FELADAT: Mutasd a fészked, megmondom ki vagy!

Nincs két egyforma otthon –és ez a madarakra is igaz. Oly sok mindenből lehet építkezni: sárból, gallyakból, szalmából, mohából, falevelekből, nyárfaszöszből és még mi minden másból! A hajlék építőanyaga mellett alakja, mérete, elhelyezése is jellemző egy-egy fajra.

Vajon melyik madár és fészke tartozik össze? Írjátok a madarak neve mellé fotójuk számát és otthonuk képének betűjelét!

vetési varjú:.....

füstifecske:.....

nagy fakopáncs:.....

fehér gólya:.....

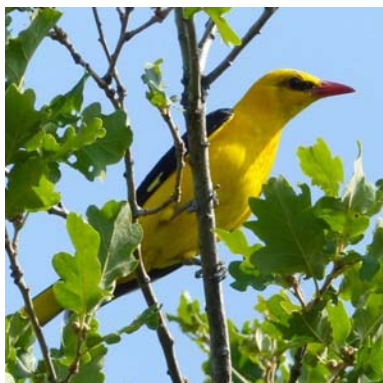
egerészölyv:.....

sárgarigó:.....

széncinege:.....

erdei fülesbagoly:.....

tőkés réce:.....

1

2

3

4

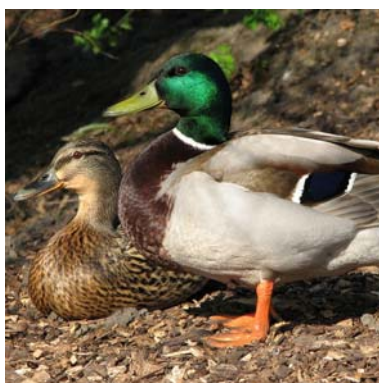
5

6

7

8

9

A

B

C

D

E

F

G

H

I

Elérhető pontszám: 18 pont

4. FELADAT: Fészekmegfigyelés

A madarászok rendszeresen felméri bizonyos ritka madarak fészkeit, hogy tudják, hol kell odafigyelni rájuk, és hogyan változik a számuk. Most, hogy számos madárhajlékkal megismerkedtetek, induljatok magatok is fészekmegfigyelésre! A mi éghajlatunkon a legtöbb madár ilyenkor még nem kezdi meg a költést, s a lombok sem takarják előleket az ágak közt rejtőző otthonokat.

Ha használatban vagy készülőben levő fészket találtok, csak távolabbról figyeljétek, mert sok madár zavarásra otthagyja otthonát a tojásokkal, fiókákkal együtt!

Nézzetek szét iskolátok, lakóhelyetek környékén! Keressetek természetes és mesterséges odúkat, kisebb-nagyobb fészkeket! Igyekezzetek minél több osztálytársat bevonni a munkába, hiszen valószínűleg mindannyian jó megfigyelők vagytok!

Készítetek táblázatot! Írjátok fel, kik voltak a megfigyelők, illetve hogy hol és milyen fészket/odút találtatok. Ha sejtitek, ki lakhatott a fészekben, netán már lakója is volt, azt is beleírhatjátok a táblázatba.

(A feladat pontozása során először max. 10 fészket/odút veszünk figyelembe, azonos összpontszám esetén azonban a vetélkedő végén a sorrend az ezen felül (nem csak ebben a feladatban) végzett plusz munkák pontozása alapján fog eldőlni.)

MINTA:

	Megfigyelő neve	A fészek/odú típusa	A fészek/odú elhelyezkedése	Hely-szín
1.	Tóth Miklós, Kardos Péter	gólyafészek	villanyoszlopon	Rakaca településen
2.	Veres Katalin	természetes odú	öreg fa törzsén	az iskola udvarán
3.	Kovács Máté	kis fészek	bokorban	Rakacán, a játszótér mellett
4.	Veres Katalin, Szabó Réka, Kiss Petra	nagy fészek gallyakból	fa tetején	Rakaca mellett, az erdőben
5.	Szabó Réka	fészekcsoport sárból	ház eresze alatt	Rakaca településen

Elérhető pontszám: 20 pont

5. FELADAT: A madárvilág titkai

A madarak élete tele van felfedeznivaló, érdekes titkokkal. Fejtsetek meg közülük néhányat oly módon, hogy a mondatokba beírjátok a hiányzó szavakat a megfelelő toldalékokkal ellátva!

A hiányzó szavak:

REPÜL, HALSZÁLKA, MAKK, TOLL, TOJÁS, CSIGAHÁZ, MADÁR, BEGY, ÁGVILLA, ROVAR

1. A **kakukk** hazai erdeinkben leggyakrabban vörösbegy fészkébe rakja
2. A **szajkót** az erdészek barátjuknak tekintik, mert ősszel rengeteg rejt el tartalékképpen az avarba, s amit nem fogyaszt el, abból a következő évben tölgymagonc nevelkedik.
3. A **baglyok** puha, rojtos szélű miatt szinte nesztelenül repülnek.
4. A **jégmadár** partfalakba vájt költőüregében a csupasz földre kerülnek a tojások, de a költés végére a fiókák táplálkozásának maradékaként a vastag rétegben borítják az aljzatot.
5. A **csuszka** a fák törzsén kutat után. Képes a törzsön fejjel lefelé, mintegy „csúszva” közlekedni, nevét is erről a viselkedéséről kapta.
6. Az **énekes rigó** egy kövön összetöri a, hogy a húshoz hozzájusson.
7. A **vadgerle** fiókáit az első napokban a falán képződő tejszerű váladékkal eteti.
8. A madarak elkopott tollruhájának cseréje (az un. vedlés) általában fokozatosan történik. A **ludak**, **récék** evezőtollai viszont egyszerre hullanak ki, s ilyenkor hetekig nem tudnak
9. A kisebb táplálkozó **karvaly** áldozatát egy általa kedvelt helyen, un. tépőfán szedi szét lenyelhető darabokra.
10. A **nagy fakopáncs** télen szívesen fogyaszt diót, makkot, tobozból nyert fenyőmagot is, s ezeket egy szorítva töri fel. Ez a harkály „kovácsműhelye”.

Elérhető pontszám: 10 pont